

AUSONE

DE XII CAESARIBUS (138 vers)

AUSONIUS HESPERIO FILIO S.D.

C1_1 v.1 Caesareos proceres, in quorum regna secundis
 2 consulibus dudum Romana potentia cessit,
 3 accipe bis senos. Sua quemque monosticha signant,
 4 quorum per plenam seriem Suetonius olim
 5 nomina, res gestas vitamque obitumque peregit.

MONOSTICHA DE ORDINE IMPERATORUM

C1_2 v.1 Primus regalem patefecit Julius aulam
 2 Caesar et Augusto nomen transcripsit et arcem.
 3 Privignus post hunc regnat Nero Claudius, a quo
 4 Caesar, cognomen caligae cui castra dederunt.
 5 Claudius hinc potitur regno. Post quem Nero saevus
 6 ultimus Aeneadam. Post hunc tres, nec tribus annis :
 7 Galba senex, frustra socio confisus inertii,
 8 mollis Otho, infami per luxum degener aevo,
 9 nec regno dignus nec morte Vitellius ut vir.
 10 His decimus fatoque accitus Vespasianus
 11 et Titus imperii felix brevitae secutus
 12 frater, quem calvum dixit sua Roma Neronem.

DE AETATE IMPERII EORUM MONOSTICHA

C1_3 v.1 Julius, ut perhibent, divus trieteride regnat.
 2 Augustus post lustra decem sex prorogat annos.
 3 Et ter septenis geminos Nero Claudius addit.
 4 Tertia finit hiems grassantia tempora Gai.
 5 Claudius hebdomadam duplicem trahit et Nero dirus
 6 tantundem, summae consul sed defuit unus.
 7 Galba senex, Otho lascive et famose Vitelli,
 8 tertia vos Latio regnantes nesciit aestas,
 9 implet fatalem decadam sibi Vespasianus.
 10 Ter dominante Tito cingit nova laurea Janum.
 11 Quindecies saevis potitur tum frater habenis.

DE OBITU SINGULORUM MONOSTICHA

C1_4 v.1 Julius interiit Caesar grassante senatu.
 2 Addidit Augustum divis matura senectus.
 3 Sera senex Capreis exul Nero fata peregit.
 4 Expetiit poenas de Caesare Chaerea mollis.
 5 Claudius ambiguo conclusit fata veneno.
 6 Matricida Nero proprii vim pertulit ensis.

7 Galba senex periit, saevo prostratus Othone.
 8 Mox Otho famosus, clara set morte potitus.
 9 Prodiga succedunt perimendi scepra Vitelli.
 10 Laudatum imperium, mors lenis Vespasiano.
 11 At Titus, orbis amor, rapitur florentibus annis.
 12 Sera gravem perimunt, set justa piacula fratrem.

TETRASTICHA

C2_1 v.1 Nunc et praedictos et regni sorte sequentes
 2 expediam, series quos tenet imperii.
 3 Incipiam ab divo percurramque ordine cunctos,
 4 novi Romanae quos memor historiae.

IULIUS CAESAR

C2_2 v.1 Imperium, binis fuerat solemne quod olim
 2 consulibus, Caesar Julius optinuit.
 3 Set breve jus regni, sola trieteride gestum :
 4 perculit armatae factio saeva togae.

OCTAVIUS AUGUSTUS

C2_3 v.1 Ultor successorque dehinc Octavius, idem
 2 Caesar et Augusti nomine nobilior.
 3 Longaeva et numquam dubiis violata potestas
 4 in terris positum credidit esse deum.

TIBERIUS NERO

C2_4 v.1 Praenomen Tiberi nactus Nero prima juventae
 2 tempora laudato gessit in imperio.
 3 Frustra dehinc solo Caprearum clausus in antro
 4 quae prodit vitiis, credit operta locis.

CAESAR CALIGULA

C2_5 v.1 Post hunc castrensis caligae cognomine Caesar
 2 successit saevo saevior ingenio,
 3 caedibus incestisque dehinc maculosus et omni
 4 crimine pollutum qui superavit avum.

CLAUDIUS

C2_6 v.1 Claudius inrisae privato in tempore vitae,
 2 in regno specimen prodidit ingenii.
 3 Libertina tamen nuptarum et crimina passus
 4 non faciendo nocens, set patiendo fuit.

NERO

C2_7 v.1 Aeneadum generis qui sextus et ultimus heres,
 2 polluit et clausit Julia sacra Nero.
 3 Nomina quot pietas, tot habet quoque crimina vitae.
 4 Disce ex Tranquillo : set meminisse piget.

GALBA

C2_8 v.1 Spem frustrate senex, privatus sceptrum mereri
 2 visus et imperio proditus inferior.
 3 Fama tibi melior juveni : set justior ordo est
 4 complacuisse dehinc, displicuisse prius.

OTHO

C2_9 v.1 Aemula polluto gesturus sceptrum Neroni
 2 obruitur celeri raptus Otho exitio.
 3 Fine tamen laudandus erit, qui morte decora
 4 hoc solum fecit nobile, quod periit.

VITELLIUS

C2_10 v.1 Vitae sors, mors foeda tibi, nec digne, Vitelli,
 2 qui fieres Caesar : sic sibi fata placent.
 3 Umbra tamen brevis imperii, quia praemia regni
 4 saepe indignus adit, non nisi dignus habet.

VESPASIANUS

C2_11 v.1 Quaerendi adtentus, moderato commodus usu,
 2 auget nec reprimat Vespasianus opes.
 3 Olim qui dubiam privato in tempore famam,
 4 rarum aliis, princeps transtulit in melius.

TITUS

C2_12 v.1 Felix imperio, felix brevitatem regendi,
 2 expers civilis sanguinis, orbis amor,
 3 unum dixisti moriens te crimen habere ;
 4 set nulli de te, non tibi credidimus.

DOMITIANUS

C2_13 v.1 Hactenus edideras dominos, gens Flavia, justos.
 2 Cur duo quae dederant, tertius eripuit ?
 3 Vix tanti est habuisse illos, quia dona bonorum
 4 sunt brevia, aeternum, quae nocere, dolent.

NERVA

C2_14 v.1 Proximus extincto moderatur sceptrum tyranno

2 Nerva senex, princeps nomine, mente parens,
 3 Nulla viro suboles ; imitatur adoptio prolem,
 4 quam legisse juvat, quam genuisse velit.

TRAIANUS

C2_15 v.1 Adgreditur regimen viridi Trajanus in aevo,
 2 belli laude prior, cetera patris habens.
 3 Hic quoque prole carens sociat sibi sorte legendi,
 4 quem fateare bonum, diffiteare parem.

HADRIANUS

C2_16 v.1 Aelius hinc subiit mediis praesignis in actis :
 2 principia et finem fama notat gravior.
 3 Orbis et hic : cui junctus erit documenta daturus,
 4 adsciti quantum praemineant genitis.

ANTONINUS PIUS

C2_17 v.1 Antoninus abhinc regimen capit : ille vocatu
 2 consultisque Pius, nomen habens meriti.
 3 Filius huic fato nullus ; set lege suorum
 4 a patria sumpsit, qui regeret patriam.

M. ANTONINUS

C2_18 v.1 Post Marco tutela datur, qui scita Platonis
 2 flexit ad imperium, patre Pio melior.
 3 Successore suo moriens, set principe pravo,
 4 hoc solo patriae, quod genuit, nocuit.

COMMODUS

C2_19 v.1 Commodus insequitur pugnis maculosus harenae,
 2 Thraacidico princeps bella movens gladio,
 3 eliso tandem persolvens gutture poenas,
 4 criminibus fassus matris adulterium.

HELVIUS PERTINAX

C2_20 v.1 Helvi, iudicio et consulto lecte senati,
 2 princeps decretis prodite, non studiis.
 3 Quod doluit male fida cohors, errore probato,
 4 curia quod castris cesserat imperio.

DIDIUS IULIANUS

C2_21 v.1 Di bene, quod spoliis Didius non gaudet opimis

2 et cito perjuro praemia adempta seni.
 3 Tuque, Severe pater, titulum ne horresce novantis :
 4 non rapit imperium vis tua, sed recipit.

SEVERUS PERTINAX

C2_22 v.1 Impiger egelido movet arma Severus ab Histro,
 2 ut parricidae regna adimat Didio.
 3 Punica origo illi ; set qui virtute probaret
 4 non obstare locum, cum valet ingenium.

BASSIANUS ANTONINUS SIVE CARACALLA

C2_23 v.1 Dissimilis virtute patri et multo magis illi,
 2 cujus adoptivo nomine te perhibes,
 3 fratris morte nocens, punitus fine cruento,
 4 inrisu populi tu, Caracalla, magis.

OPILIUS MACRINUS

C2_24 v.1 Principis hinc custos sumptum pro Caesare ferrum
 2 vertit in auctorem caede Macrinus iners.
 3 Mox cum prole ruit. Gravibus pulsare querellis
 4 cesset perfidiam : quae patitur, meruit.

ANTONINUS HELIOGABALUS

C2_25 v.1 Tune etiam Augustae sedis penetralia foedas,
 2 Antoninorum nomina falsa gerens,
 3-4 [lacune]